

ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อสภาพแวดล้อม ด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนหนองบัวพิทยาคม

เกษร พนาขวา
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อสภาพแวดล้อมด้านการเรียน การสอนของโรงเรียนหนองบัวพิทยาคม และได้สารสนเทศจากการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนหนองบัวพิทยาคม โดยจำแนกตามเพศและระดับชั้น

ประชากรที่ใช้ศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนโรงเรียนหนองบัวพิทยาคม จำนวน 107 คน ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีสุ่มตัวอย่าง จำนวน 86 คน เครื่องมือที่ใช้วิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามซึ่งผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา ภาษา ผ่านการทดสอบหาค่าสัมประสิทธิ์ ความเชื่อมั่นซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.79 โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ในวันที่ 16 – 20 มีนาคม พ.ศ. 2557 ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์นำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจำนวน 86 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 100 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS สถิติที่ใช้ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ถ้าพบมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะนำค่าคะแนนเฉลี่ยไปทำการทดสอบโดยวิธีเชฟเฟ (Scheffe ' s post hoc Comparison)

ผลการวิจัยพบว่า

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่าง 86 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นนักเรียนเพศชาย ส่วนระดับชั้นในการศึกษา นักเรียนใน นักเรียนที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3-4 มาที่สุด รองลงมาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-2 และน้อยที่สุดเป็นนักเรียนที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5-6
2. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนหนองบัวพิทยาคม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน
3. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักเรียนที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน ของโรงเรียนหนองบัวพิทยาคม โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนหนองบัวพิทยาคม ที่เรียนระดับชั้นต่างกันมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน

ของโรงเรียนหนองบัวพิทยาคม โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านทุกด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ

การจัดการศึกษาภายใต้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในปัจจุบัน จะต้องคำนึงถึงคุณภาพของผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญ และรัฐจะต้อง จัดที่เรียนให้ได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดคุณภาพแก่ผู้เรียนตามที่สังคมและชุมชนต้องการ คือ เป็นคนดี มีความรู้ความสามารถ ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข รักท้องถิ่นและความเป็นไทย เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ และกล่าวถึงการจัดการเรียนรู้ ที่ยอมรับว่าบุคคลหรือผู้เรียนมีความแตกต่างกัน และทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ ดังนั้นในการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญ จึงเป็นการจัดการบรรยากาศ จัดกิจกรรม จัดสื่อ จัดสถานการณ์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพ

การจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ต้องคำนึงถึงการจัดและการส่งเสริมให้บุคคลได้พัฒนาศักยภาพจนถึงขีดสุด และต้องปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยม ทักษะคิดต่างๆอันจำเป็นต่อการดำรงชีวิต เพื่อเป็นการเตรียมบุคคลให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพของประเทศ ปัจจัยดังกล่าวได้แก่ หลักสูตร การเรียนการสอน ผู้สอน ผู้เรียน และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมซึ่งสภาพแวดล้อมจัดเป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่ง ที่ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสนใจ เนื่องจากการจัดสภาพแวดล้อมที่ดีจะช่วยสร้างลักษณะนิสัย รวมทั้งให้ผู้เรียนมีความสุข ได้รับความสะดวก ปราศจากความกังวล สามารถศึกษาได้อย่างเต็มที่ ช่วยปลูกฝังค่านิยมที่ถูกต้อง ให้เกิดแก่ผู้เรียนโดยเฉพาะด้านคุณธรรม จริยธรรม ดังที่แอสติน (จุลชาติ อรรถะยานาค , 2551 อ้างอิงจาก Astin, 1968) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมนั้นมีอิทธิพลต่อความเป็นอยู่ตลอดจนพัฒนาการด้านต่างๆ ของนักศึกษาเป็นอย่างมาก เพราะเป็นปัจจัยที่ช่วยกล่อมเกลานิสัยบุคลิกภาพ ในฐานะที่นิสิตนักศึกษาเป็นบุคคลสำคัญในสถาบัน มหาวิทยาลัยจำเป็นต้องสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม สร้างความพอดีให้เกิดกับสภาวะจิตใจของนิสิต เพื่อให้ นิสิตนักศึกษาได้มีโอกาสได้พัฒนาอารมณ์ และบุคลิกภาพของตนเองอย่างสมบูรณ์ ดังที่ วิจิตร สินศิริ (2534) ได้กล่าวว่า สถาบันอุดมศึกษาจึงจำเป็นต้องพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เพื่อที่จะสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองจนสุดขีดความสามารถ เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ

นโยบายและแผนการส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2540 – 2559 ซึ่งเป็นนโยบายในระดับชาติที่เน้นให้สถาบันการศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญ (อัญชลี สากระแสร์, 2546)

เนื่องจากสถานการณ์ในสภาพสังคมปัจจุบันกำลังเกิดวิกฤตทางวัฒนธรรมและศีลธรรม ทำให้เยาวชนในวัยเรียนมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ไม่เห็นคุณค่าของตนเอง ขาดคุณธรรม จริยธรรม และผลการเรียนตกต่ำ เป็นผลมาจากการขาดการปลูกฝังค่านิยมที่ถูกต้องและเหมาะสมจากผู้เกี่ยวข้องจากทุกฝ่ายตลอดจนผู้เรียนอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่ พึงประสงค์ สภาพแวดล้อมจึงเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาการ

เรียนรู้ หล่อหลอมให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีปัญญา และมีความสุขได้ เพื่อให้สามารถเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมได้ (พิกุล สีหาพงษ์ 2546)

โรงเรียนในฐานะเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาจึงมีภารกิจสำคัญในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และคุณภาพตามที่โรงเรียน ผู้ปกครองและชุมชนต้องการ ตลอดจนสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ปกครองและชุมชนจึงมีความจำเป็นที่จะต้องรู้จักผู้เรียนครอบคลุมอย่างรอบด้าน และสามารถวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำไปเป็นพื้นฐานการออกแบบ หรือวางแผนการเรียนรู้ได้สอดคล้องกับผู้เรียน สำหรับในการจัดกิจกรรมหรือออกแบบการเรียนรู้ให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพ

ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนหนองบัวพิทยาคม อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน องค์ประกอบที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งคือ การจัดสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการ เนื่องจากสภาพแวดล้อมจะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาสภาพทางด้านบุคลิกภาพ สติปัญญา ตลอดจนการรู้จักแก้ปัญหาอย่างชาญฉลาด ดังที่ สุวพร ตั้งสมวรพงษ์ (2545) กล่าวว่า การจัดสภาพแวดล้อมของสถาบันเป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งในการพัฒนานิสิตนักศึกษา การที่จะทำให้นิสิตนักศึกษาพัฒนาได้ดีนั้นจะต้องจัดบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมในด้านต่างๆ อันได้แก่ สภาพแวดล้อมด้านกายภาพ สภาพแวดล้อมด้านวิชาการ สภาพแวดล้อมด้านการบริหาร และสภาพแวดล้อมด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ให้เสรีภาพแก่นิสิตนักศึกษาในการที่จะเลือกทิศทางการเรียนรู้ของตนเอง อันจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาการในด้านอื่นๆ ตามมาด้วย

ในการดำเนินงานที่ผ่านมาของโรงเรียนหนองบัวพิทยาคม พบว่าสภาพแวดล้อมด้านการจัดการเรียนการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 ยังไม่เอื้ออำนวยในการจัดให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มความสามารถ เต็มศักยภาพ เช่น การขาดครูผู้สอนที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะวิชา การขาดสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน การจัดบรรยากาศในห้องเรียนไม่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน การประเมินผลด้านการเรียนการสอนไม่เป็นไปตามสภาพความเป็นจริง อีกทั้งครูผู้สอนยังขาดการพัฒนาความรู้ความสามารถความชำนาญในด้านต่างๆ เช่น การใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยในสอนและการเข้าสอนของครูไม่สม่ำเสมอไม่ตรงตามเวลาและในด้านการให้บริการแหล่งศึกษาค้นคว้าข้อมูลทั้งในทางอินเทอร์เน็ต และหนังสือในห้องสมุดยังไม่เพียงพอกับความต้องการและจำนวนของนักเรียน ซึ่งปัญหาต่างๆเหล่านี้ ล้วนส่งผลทำให้ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนน้อยลง นักเรียนขาดทักษะทางการคิดวิเคราะห์ ดังนั้นปัญหาในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนหนองบัวพิทยาคมให้มีประสิทธิภาพยังเป็นปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไขหรือพัฒนาปรับปรุงให้ดีขึ้น

ดังนั้นจากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนหนองบัวพิทยาคม เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาปรับปรุง สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน ของโรงเรียนสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนหนองบัวพิทยาคม

2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนหนองบัวพิทยาคม โดยจำแนกตามเพศและระดับชั้น

ขอบเขตการวิจัย

1. การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อที่จะศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนหนองบัวพิทยาคม ทั้ง 4 ด้าน ดังนี้

ด้านการเรียนการสอน

ด้านประสิทธิภาพการสอน

ด้านการบริการ

ด้านอาคารสถานที่

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในครั้งนี ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนหนองบัวพิทยาคม อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 107 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนหนองบัวพิทยาคม ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 86 คน โดยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการแบบแบ่งชั้นภูมิ ประมาณค่าขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie and Morgan

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence : IOC) แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 คน นำมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟาของครอนบาค (Cronbach ' s Alpha Coefficeint) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.79 โดยแบ่งสอบถามออกเป็น 3 ตอน คือ 1. สถานภาพส่วนบุคคล 2. แบบสอบถามเกี่ยวกับเนื้อหาที่จะทำวิจัย 3. ข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นคำถามแบบปลายเปิด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนหนองบัวพิทยาคม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. เปรียบเทียบความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนหนองบัวพิทยาคม จำแนกตามเพศ โดยใช้ t-test

4. เปรียบเทียบความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนหนองบัวพิทยาคม จำแนกตามระดับชั้น ใช้การวิเคราะห์หาค่าความแปรปรวนทางเดียว (One – way Analysis of Variance) หากมีความพึงพอใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะเปรียบเทียบค่าคะแนนเป็นรายคู่ ตามวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Post hoc Comparison)

การอภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนหนองบัวพิทยาคม ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผลเป็นรายด้าน ดังนี้

1. จากการวิจัยเรื่องความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อสภาพแวดล้อมด้านการ

เรียนการสอนของโรงเรียนหนองบัวพิทยาคม ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนหนองบัวพิทยาคม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาคะแนนรายด้านนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกด้านโดยมีความพึงพอใจด้านประสิทธิภาพการสอนมากที่สุด รองลงมาคือด้านการเรียนการสอน รองลงมาคือด้านการบริการและน้อยที่สุดด้านอาคารสถานที่ เนื่องจากนักเรียนเข้าถึงบริการทางด้านต่างๆ ของทางโรงเรียน เช่น การให้คำแนะนำปรึกษาของครูแนะแนว การสืบค้น ข้อมูลต่างๆ ในอินเทอร์เน็ต ห้องสมุด ความปลอดภัย ความสะอาดสบายทางด้านอาคารสถานที่ กระบวนการในการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพได้มาตรฐาน ซึ่งโรงเรียนมีความพร้อมในด้านต่างๆ อย่างเพียงพอ จึงส่งผลถึงระดับความพึงพอใจของนักเรียน ทั้งนี้เนื่องจาก สภาพแวดล้อมในโรงเรียนมีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อพัฒนาการทุกด้านของนักเรียน สภาพแวดล้อมที่ดีจะเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ ความสะอาดและการพัฒนาทั้งทางสติปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกายและจิตใจ ช่วยให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านความรู้ ความคิด อุดมการณ์ บุคลิกภาพ และมีความรับผิดชอบ ส่งผลให้นักศึกษาประสบความสำเร็จในการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพียงจิต สีดาสมุทร์ (2548, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนประถมศึกษาสำนักงานเขตจตุจักร สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าการจัดสภาพสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนประถมศึกษาสำนักงานเขตจตุจักรสังกัดกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระอโนชา สิมพา (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ทักษะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีต่อสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย 5 ด้าน คือ ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านการเรียนการสอน ด้านอาคารสถานที่ ด้านการบริการนักศึกษา และด้าน

กิจกรรมนักศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านมีความเหมาะสมในระดับมาก สามารถอภิปรายในแต่ละด้านได้ดังนี้

ด้านที่ 1 สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน โดยภาพรวม นักเรียนมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนหนองบัวพิทยาคม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามลำดับสามอันดับแรก ได้แก่ กระบวนการจัดการเรียนการสอนมีการใช้สื่อและเทคโนโลยี การจัดกระบวนการเรียนการสอนมีการ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและมีกระบวนการเรียนการสอนส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักใช้เหตุผล แสดงว่า มีการสร้างบรรยากาศและกระบวนการเรียนเสริมให้ผู้เรียนรู้จักคิด วิเคราะห์ รู้จักการใช้เหตุผล มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามสภาพความเป็นจริง มีการจัดกระบวนการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับ อัจฉรา สุขารมณ์ และพรณี บุญประกอบ (2542) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนและการสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนเป็นการทำให้ผู้เรียนได้ความรู้และสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติได้โดยบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ รวมทั้งการนำสื่อการเรียนการสอนมาใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม จะทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้เรียนและผู้สอน การนำสื่อการเรียนการสอนใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม รวมถึงสัมพันธ์ภาพระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน องค์กรประกอบเหล่านี้มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จักรกฤษณ์ ประกอบผล (2546) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของการศึกษาในวิทยาลัยพาณิชยการธนบุรีใน ด้านการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นด้านการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก

ด้านที่ 2 สภาพแวดล้อมด้านประสิทธิภาพการสอน นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามลำดับสามอันดับแรก ได้แก่ การจัดครูเข้าสอนที่คำนึงถึงความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และความถนัด การส่งเสริมให้อาจารย์เข้ารับการอบรมเทคนิควิธีการสอนที่ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมีการใช้สื่อเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน แสดงว่า โรงเรียนมีสื่อและอุปกรณ์การสอนที่ทันสมัย และตรงกับความต้องการของผู้เรียน อีกทั้งครูผู้สอนมีทักษะในการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย ทั้งนี้เนื่องมาจาก การเรียนการสอนจะประสบผลสัมฤทธิ์สูงสุด ถ้าผู้สอนรู้จักหาอุปกรณ์หรือสื่อการสอนเข้ามาช่วยในการสอน เพราะเป็นเครื่องมือในการสร้างบรรยากาศ ช่วยให้ผู้เรียนสนใจ เข้าใจและจำบทเรียนได้ดี นอกจากนี้ ยังมีการวัดผล เพื่อทำหน้าที่ติดตามผลปฏิบัติ ว่า ได้ผลตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ อย่างไร ช่วยชี้ให้เห็นข้อบกพร่องหรือปัญหาต่างๆในการเรียนการสอน ก่อให้เกิดการแก้ไข เปลี่ยนแปลงผู้เรียนได้รับผลประโยชน์อย่างมาก ซึ่งสอดคล้องกับ ชาญชัย อินทรประวัตติ (ม.ป.ป., <http://www.sut.ac.th>) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ขึ้นอยู่กับผู้สอนหรือครูก็ต้องปรับปรุงกระบวนการสอนให้เหมาะสมซึ่งครูผู้สอนต้องมีทัศนคติต่อการทำงาน ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ อุทิศเวลาเพื่อการสอน

ด้านที่ 3 สภาพแวดล้อมด้านการบริการ ความพึงพอใจของนักเรียนอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามลำดับสามอันดับแรก ได้แก่ การให้บริการคำปรึกษาแนะแนวในเรื่องการเรียนการสอน และรับฟังปัญหาหรือข้อซักถามของผู้รับบริการอย่างเต็มที่ การจัดบริการสื่อในการเรียนการสอน

รายวิชาต่างๆ เนื่องจาก การให้บริการแก่นักเรียนมีทรัพยากรและความพร้อมในด้านต่างๆ เช่น การบริการ คำปรึกษาแนะแนวในเรื่องการเรียนการสอนและการให้คำปรึกษาแก้ไขปัญหาของนักเรียน การบริการ ข้อมูลในห้องสมุด และมีการจัดหาสื่ออินเทอร์เน็ต และคอมพิวเตอร์มีอย่างเพียงพอ เนื่องจากเป็นการจัด ประสบการณ์ในการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งความรู้ มาต่อยอดความรู้ที่ได้รับจากผู้สอน ดังที่ สำเนาวั ขจร ศิลป์ (2538) กล่าวว่า การจัดบริการนักเรียน จะต้องเป็นไปเพื่อส่งเสริม พัฒนาในทุกด้านของนักเรียน เพื่อ สร้างประสบการณ์ในการพัฒนาตนเอง โดยการจัดบริการที่สำคัญ เช่นบริการอาหาร บริการแนะแนว ทั้งนี้เพื่อช่วยลดปัญหาต่างๆ ให้แก่นักเรียน เพื่อช่วยให้นักเรียนเป็นบุคคลที่สมบูรณ์ ทั้งสติปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกายและจิตใจ

ด้านที่ 4 สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ นักเรียนมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมของ โรงเรียนหนองบัวพิทยาคมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามลำดับสามอันดับแรก ได้แก่ สถานที่ตั้งของโรงเรียนมีความเหมาะสม มีระบบรักษาความปลอดภัย ถึงดับเพลิงมีความพร้อมและ สะดวกต่อการใช้ และการจัดห้องเรียนให้มีการถ่ายเทของอากาศ มีแสงสว่างเพียงพอ เนื่องจากโรงเรียน หนองบัวเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก มีพื้นที่โดยรอบกว้างขวาง ซึ่งมีความพร้อมในด้านของอาคารสถานที่ จำนวนห้องเรียน โต๊ะและเก้าอี้ และห้องสำหรับให้บริการ การสืบค้นเช่น ห้องสมุด และห้อง คอมพิวเตอร์ มีเวลาในการปิด-เปิดที่เป็นเวลาและมีตารางการใช้สำหรับนักเรียนทุกห้อง ซึ่งสอดคล้องกับ วิจิตร วรุตบางกูร (2542) ที่กล่าวถึงสภาพแวดล้อมด้านสถานที่ว่ามีผลต่อการรับรู้และการพัฒนาในด้าน ต่างๆ ของนิสิตในมหาวิทยาลัย ถ้านิสิตเห็นว่าสภาพแวดล้อมดีและเหมาะสมก็จะก่อให้เกิดความพึงพอใจ ต่อสถาบัน โดยที่จะมีความพยายามและตั้งใจศึกษาหาความรู้และประสบการณ์ต่างๆ อยู่ในสถาบันต่อไป จนสำเร็จการศึกษา นอกจากนี้ สุวพร ตั้งสมวรพงษ์ (2545) ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า การจัดสภาพแวดล้อมของ สถาบันเป็นปัจจัยสำคัญ มีห้องสมุดที่ดี ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ มีศักยภาพของการให้บริการ พร้อมทั้ง จะให้นักเรียนได้เข้าไปใช้ สร้างนิสัยรักการอ่านและรักการค้นคว้าจากห้องสมุด ทำให้เป็นแรงจูงใจให้ นักเรียนอยากโรงเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพเราะ พุ่มมัน (2545, บทคัดย่อ) ที่ศึกษารูปแบบ การจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะดี เก่ง มีสุข พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน เพื่อกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ ทุกโรงเรียนดำเนินงานจัดบรรยากาศบริเวณโรงเรียนได้สวยงามและร่มรื่น มี การจัดสภาพโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรม เช่น สวนวิทยาศาสตร์ สวนสมุนไพร ห้องเรียนธรรมชาติ มีการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีการจัดเตรียมสถานที่ให้นักเรียนได้ทำงานนอก เวลา มีการจัดห้องสมุดที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง และงานวิจัยของ สายัน ยิ่งสง่า (2547, บทคัดย่อ) ได้ วิจัยเรื่อง “การพัฒนางานอาคารสถานที่และสิ่งแวดลอมของโรงเรียนบ้านจอหอ อำเภอเมือง จังหวัด นครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่าด้านบริเวณ โรงเรียน เมื่อพิจารณาจากแบบประเมินความพึงพอใจในการ พัฒนาอาคารสถานที่และสิ่งแวดลอมของโรงเรียนบ้านจอหอ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมอยู่ใน ระดับการพัฒนาที่น่าพึงพอใจมากทุกข้อ

2. จากการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางด้านการเรียนการ

สอนของโรงเรียนหนองบัวพิทยาคมที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนการสอนของโรงเรียนหนองบัวพิทยาคมโดยภาพรวมและรายข้อไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากเพศของนักเรียนไม่มีผลต่อความพึงพอใจที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนการสอนของโรงเรียนหนองบัวพิทยาคม ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากนักเรียนทั้งเพศชายและหญิงต่างได้รับโอกาสจากการจัดการศึกษาจากโรงเรียนอย่างเท่าเทียมกัน อีกทั้งอยู่ในสภาพแวดล้อมเดียวกัน นั่นคือ การจัดสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการ ซึ่งสภาพแวดล้อมเหล่านี้จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาสภาพทางด้านบุคลิกภาพ สติปัญญา ตลอดจนการรู้จักแก้ปัญหาอย่างชาญฉลาดได้เท่าเทียมกันโดยไม่แบ่งแยกชายหรือหญิง ซึ่งสอดคล้องกับ สำเนาวิ ขจรศิลป์ (2538) นอกจากนี้สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนมีความสำคัญต่อกระบวนการพัฒนานักเรียนเพราะสภาพแวดล้อมที่มีความสมบูรณ์ย่อมทำให้การพัฒนานักเรียนได้ผลดี เช่น มีอาคารสถานที่พร้อมใช้งานมีเครื่องมือที่ใช้งานได้ และมีระบบการบริหารงานที่ดี ในทางตรงกันข้าม หากสภาพแวดล้อมไม่ดีย่อมทำให้การพัฒนานักเรียนไม่ได้ผลดี เช่น ไม่มีอาคารสถานที่ ไม่มีเครื่องมือ และไม่มีระบบการบริหารงานที่ดี ย่อมทำให้การพัฒนานักเรียนไม่ได้ผลดีด้วยและสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระอโนชา สิมพา. (2553 , บทคัดย่อ) ทักษะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีต่อสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย นักศึกษาที่มีสถานภาพต่างกัน มีทักษะต่อสภาพแวดล้อมไม่แตกต่างกัน

3. จากการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักเรียนในโรงเรียนหนองบัวพิทยาคม ที่มีระดับชั้นที่ต่างกันมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนหนองบัวพิทยาคม ผลการวิเคราะห์ พบว่า นักเรียนที่เรียนระดับชั้นต่างกันมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนหนองบัวพิทยาคม โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนมีบรรยากาศในการเรียนการสอนที่ดี มีอาคารสถานที่เพียงพอต่อการใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อเอื้ออำนวยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และการบริการนักเรียนในส่วนต่างๆ ยังช่วยพัฒนาศักยภาพนักเรียนได้ดีมีประสิทธิภาพซึ่งเป็นผลมาจากความสัมพันธ์อันดีระหว่างอาจารย์กับนักเรียน ส่วนโรงเรียนก็ยังส่งเสริมกิจกรรมเสริมหลักสูตร ทั้งในด้านวิชาการ สันทนาการ ศิลปวัฒนธรรมและความสัมพันธ์ที่ดีต่อนักเรียนระดับชั้นต่างกัน เพื่อพัฒนาให้นักศึกษาเป็นผู้รอบรู้ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้นักเรียนที่มีระดับชั้นต่างกันมีทักษะต่อสภาพแวดล้อมแตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ วิชญ ผสมทรัพย์ (2546) ได้ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนสตรีหีบพิทยาคม ผลการวิจัยพบว่าความพึงพอใจของนักเรียนที่มีผลต่อการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนสตรีหีบพิทยาคม กรมสามัญศึกษา อำเภอสตรีหีบ จังหวัดชลบุรี จำแนกตามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติดังที่ สุมิตร คุณานุกร (2523) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนว่าเป็นกระบวนการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อช่วยให้

ผู้เรียนเกิดการพัฒนาการไปตามเป้าหมายที่หลักสูตรต้องการ ดังนั้น สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน จึงเป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์บรรยากาศ ในการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้ประสบการณ์ที่มีคุณภาพ และสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้การจัดการหลักสูตรและการสอนของอาจารย์ การนำสื่อการเรียนการสอนไปใช้อย่างถูกต้องเหมาะสม รวมถึงสัมพันธภาพระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน องค์ประกอบเหล่านี้มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ พระมหาปราโมทย์ วงศ์ราพันธ์ (2548) ซึ่งได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนของคณะ พุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยส่วนกลาง พบว่า พระนิสิตที่ศึกษาในชั้นปีต่างกันมี ทัศนคติต่อการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนการสอนของคณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัยโดยรวมไม่แตกต่างกัน